

ขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน

นายอภิชาติ เจืออรุณประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974 - 578 - 772 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017120

i 10313254

THE EDUCATION OFFICIAL MORALE AT PROVINCIAL AND DISTRICT LEVELS

Mr. Apichart Cheuarunprasert

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration
Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974 - 578 - 772 - 8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ หัวข้อของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน

ชื่อนิสิต นายอภิชาติ เจืออรุณประเสริฐ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กีสุขพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ดาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา กฤษรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กีสุขพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเท่านั้น

อภิชาติ เจืออรุณประเสริฐ : ขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ระดับจังหวัดและอำเภอ
ในการปฏิบัติงาน (THE EDUCATION OFFICIAL MORALE AT PROVINCIAL AND
DISTRICT LEVELS) อ.ที่ปรึกษา ผศ.เอกชัย กี่สุขพันธ์, 139 หน้า.
ISBN 974-578-772-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอ แยกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในตำแหน่ง โดยมีสมมติฐานในการวิจัยว่า เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาในระดับจังหวัดและอำเภอที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในตำแหน่ง แตกต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด 36 คน ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด 60 คน ศึกษาธิการอำเภอ 327 คน และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ 327 คน รวมทั้งสิ้น 750 คน การรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 567 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60

ผลในการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอ มีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี 2) ปัจจัยที่เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอ มีขวัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ปัจจัยด้านความร่วมมือกันของผู้ปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา การมีการติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ สภาพภาพและการยอมรับนับถือ การระบุดตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน โอกาสก้าวหน้า ความสามารถของผู้ร่วมงาน ความสำเร็จของการทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม ความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ความเป็นมิตรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สภาพความพึงพอใจของหน่วยงานและความสอดคล้องระหว่างงานกับความถนัด

ขวัญอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านสภาพการปฏิบัติงาน ความเพียงพอของรายได้จากการปฏิบัติงาน ความมั่นคงปลอดภัย ความพึงพอใจในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การอุทิศตนเพื่องานของบุคคลในหน่วยงาน สภาพความพอใจในงาน ความเหมาะสมของปริมาณงานในหน้าที่รับผิดชอบความยุติธรรมในหน่วยงาน และด้านสวัสดิการของหน่วยงาน 3) เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งแตกต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 4) เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอที่มีอายุและตำแหน่งแตกต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ค้นฉบับขงทงตั้งอวทชานททช้ทชในทรอบททชชวทททชชวททชชว

APICHART CHEUARUNPRASERT : THE EDUCATION OFFICIAL MORALE AT PROVINCIAL AND DISTRICT LEVELS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. EKACHAI KEESOOKPUN, 139 PP. ISBB 974-578-772-8

The purpose of this research was to study and compare the morale of the Educational Administrators at the provincial and district levels classified by sex, age, education certificate, rank and experiences in position, by hypotheses that Educational Administrators at the provincial and district levels who have difference in sex, education certificate, rank and experience in position would have no difference morale. The samples are comprised of 36 Provincial educators 60 Provincial assistant educator, 372 District education, and 327 District assistant education. Total sample are 750 persons. To collect data from the 750 samples and received back 567 copies, or 75.60%

Result in brief 1) The Educational administrators at the provincial and district level have morale at the good level. 2) Factors that effect the morale of the Educational Administrator at the provincial and district level at the high level are the cooperation of the employee factor, Supervisory Sub-Ordinate relation factor, eduquacy of Communication factor, Status and recog-nition, indentification with organizations factor, Chance of growth and advancement factor, competence of collges factor, sucess of group work factor, friendness of employees factor, Organization satisfaction factor and relation between job and skill factor.

Factors that effect the moral at the Middle level are working condition factor, pay factor, Security factor, satisfaction of group work factor, devotion of job factor, job satisfaction factor, appropriateness of quantity of work factor, fairness factor and welfare factor. 3) The Educational Administrator at the provincial and district level do not have different morale between sex, educational certification and experience in position. 4) The Education Administrator at the provincial and district level have different morale between age group and rank.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กิสุขพันธ์ ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ณัฐนิภา กุปรัตน์ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ณัฐพล ชันธิไชย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำด้านเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจาก ดร.บุญลือ ทองอยู่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์สุขุม มูลเมือง และ อาจารย์ชรรค์ชัย วัชรภาพ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อน ๆ ผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ได้ช่วยทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคนานัปการได้

ที่สุคนธ์ขอกราบรำลึกและสำนึกในพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสทำวิจัยในครั้งนี้ได้ จึงขอกราบการวะไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นายอภิชาติ เจืออรุณประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	8
ค่านิยมที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	11
วิธีดำเนินการวิจัย	11
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความสำคัญของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงาน	14
ทฤษฎีเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน	18
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน	36
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	44
วิธีดำเนินการวิจัย	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
วิธีดำเนินการวิจัย	49
การตีความหมายของคะแนน	50
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย	69
สมมติฐานในการวิจัย	69
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	69
วิธีดำเนินการวิจัย	70
ผลการวิจัย	70
การอภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	94
ประวัติการศึกษาของผู้วิจัย	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายชื่อจังหวัดที่ใช้ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละ เขตการศึกษา.....	45
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุและวุฒิการศึกษา	53
3	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ ในตำแหน่ง	54
4	แสดงผลการศึกษาขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับจังหวัด และอำเภอในการปฏิบัติงาน	55
5	แสดงผลการเปรียบเทียบขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับ จังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ	57
6	แสดงผลการเปรียบเทียบขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับ จังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตามกลุ่มอายุ	59
7	แสดงผลการเปรียบเทียบขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับ จังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	62
8	แสดงผลการเปรียบเทียบขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับ จังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตามตำแหน่ง	64
9	แสดงผลการเปรียบเทียบขวัญของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง	67
10	แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยขวัญของเจ้าหน้าที่บริหาร การศึกษา ระดับจังหวัดและอำเภอ ในการปฏิบัติงาน จำแนกตาม กลุ่มอายุ	110
11	แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยขวัญของเจ้าหน้าที่บริหาร การศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยขวัญของเจ้าหน้าที่บริหาร การศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตาม ตำแหน่ง	113
13	แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยขวัญของเจ้าหน้าที่บริหาร การศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในการปฏิบัติงาน จำแนกตาม ประสบการณ์ในตำแหน่ง	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย